

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē

॥ *ēkōnatrimśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkōnatrīṣaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmēṇa kharasya bhartsanaṃ kharēṇāpi taṃ prati
paruṣamuktvā tadupari gadāyāḥ prahāraḥ śrīrāmēṇa tasyāḥ
khaṇḍanaṃ ca

kharamaṃ tu virathamaṃ rāmō
gadāpāṇimavasthitam |
mṛdupūrvamaṃ mahātējāḥ
paruṣamaṃ vākyamabravīt || 3.29.1 ||

gajāśvarathasambādhē
balē mahati tiṣṭhatā |
kṛtamaṃ tē dāruṇamaṃ karma
sarvalōkajugupsitam || 3.29.2 ||

udvējanīyō bhūtānāmaṃ
nṛśaṃsaḥ pāpakarmakṛt |
trayāṇāmapī lōkānā -
mīśvarō'pi na tiṣṭhati || 3.29.3 ||

karma lōkaviruddhamaṃ tu
kurvāṇamaṃ kṣaṇadācara |

tīkṣṇaṃ sarvajanō hanti
sarpaṃ duṣṭamivāgatam || 3.29.4 ||

lōbhāt pāpāni kurvāṇaḥ
kāmad vā yō na budhyatē |
hr̥ṣṭaḥ paśyati tasyāntaṃ
brāhmaṇī karakādiva || 3.29.5 ||

vasatō daṇḍakāraṇyē
tāpasān dharmacāriṇaḥ |
kiṃ nu hatvā mahābhāgān
phalaṃ prāpsyasi rākṣasa || 3.29.6 ||

na ciraṃ pāpakarmāṇaḥ
krūrā lōkajugupsitāḥ |
aiśvaryaṃ prāpya tiṣṭhanti
śīrṇamūlā iva drumāḥ || 3.29.7 ||

avaśyaṃ labhatē kartā
phalaṃ pāpasya karmaṇaḥ |
ghōraṃ paryāgatē kālē
drumaḥ puṣpamivārtavam || 3.29.8 ||

nacirāt prāpyatē lōkē
pāpānāṃ karmaṇāṃ phalam |
saviṣāṇāmivānnānāṃ
bhuktānāṃ kṣaṇadācara || 3.29.9 ||

pāpamācaratāṃ ghōraṃ
lōkasyāpriyamicchatām |

ahamāsāditō rājñā

prāṇān hantum nisācara || 3.29.10 ||

adya bhittvā mayā muktāḥ

śarāḥ kāñcanabhūṣaṇāḥ |

vidāryātipatiṣyanti

valmīkamiva pannagāḥ || 3.29.11 ||

yē tvayā daṇḍakāraṇyē

bhakṣitā dharmacāriṇaḥ |

tānadya nihataḥ saṅkhyē

sasainyō'nugamiṣyasi || 3.29.12 ||

adya tvāṃ nihataṃ bāṇaiḥ

paśyantū paramarṣayaḥ |

nirayasthaṃ vimānasthā

yē tvayā nihatāḥ purā || 3.29.13 ||

praharasva yathākāmaṃ

kuru yatnaṃ kulādhama |

adya tē pātayiṣyāmi

śirastālaphalaṃ yathā || 3.29.14 ||

ēvamuktastu rāmēṇa

kruddhaḥ saṃraktalōcanaḥ |

pratyuvāca tatō rāmaṃ

prahasan krōdhamūrcchitaḥ || 3.29.15 ||

prākṛtān rākṣasān hatvā

yuddhē daśarathātmaja |

ātmanā kathamātmāna -
mapraśasyaṃ praśaṃsasi || 3.29.16 ||

vikrāntā balavantō vā
yē bhavanti nararṣabhāḥ |
kathayanti na tē kiñcit
tējasā cātigarvitāḥ || 3.29.17 ||

prākṛtāstvakṛtātmānō
lōkē kṣatriyapāṃsanāḥ |
nirarthakaṃ vikatthantē
yathā rāma vikatthasē || 3.29.18 ||

kulaṃ vyapadiśan vīraḥ
samarē kō'bhidhāsyati |
mṛtyukālē tu samprāptē
svayamaprastavē stavam || 3.29.19 ||

sarvathā tu laghutvaṃ tē
katthanēna vidarśitam |
suvarṇapratirūpēṇa
taptēnēva kuśāgninā || 3.29.20 ||

na tu māmīha tiṣṭhantaṃ
paśyasi tvaṃ gadādharam |
dharādharamivākampyaṃ
parvataṃ dhātubhiścitam || 3.29.21 ||

paryāptō'haṃ gadāpāṇi -
rhantuṃ prāṇān raṇē tava |

trayāṇāmapī lōkānāṃ
pāśahasta ivāntakaḥ || 3.29.22 ||

kāmaṃ bahvapi vaktavyaṃ
tvayi vakṣyāmi na tvaham |
astaṃ prāpnōti savitā
yuddhaviḥnastatō bhavēt || 3.29.23 ||

caturdaśa sahasrāṇi
rākṣasānāṃ hatāni tē |
tvadvināśāt karōmyadya
tēṣāmaśrupramārjanam || 3.29.24 ||

ityuktvā paramakruddhaḥ
sa gadāṃ paramāṅgadām |
kharaścikṣēpa rāmāya
pradīptāmaśaniṃ yathā || 3.29.25 ||

kharabāhupramuktā sā
pradīptā mahatī gadā |
bhasma vṛkṣāṃśca gulmāṃśca
kṛtvāgāt tatsamīpataḥ || 3.29.26 ||

tāmāpatantīṃ mahatīṃ
mṛtyupāśōpamāṃ gadām |
antarikṣagatāṃ rāma -
ścicchēda bahudhā śaraiḥ || 3.29.27 ||

sā viśīrṇā śarairbhinnā
papāta dharaṇītalē |

gadā mantrauṣadhibalai -

rvyālīva vinipātītā || 3.29.28 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

aranyakāṇḍē ēkōnatrīṣaḥ sargaḥ ||